

Nico Wissing
Ontwerper | Studio Nico Wissing

WINNAAR DUURZAAMHEID AWARD

Rivierduinen Silvolde

'DE VISIE ACHTER HET PROJECT TREKT KOPERS AAN'

Duinen liggen niet alleen aan zee, maar waren er ook altijd langs onze rivieren. Veel van deze duinen moesten echter het veld ruimen voor woningbouw en landbouw. Op een voormalig fabrieksterrein in Silvolde werd verdwenen duingebied weer hersteld en vormt het nu het groene hart van een nieuwe woonwijk.

Tekst Rob Hendriks
Beeld Guido Benschop

In de Achterhoek lagen ooit stuifduinen langs het stroomgebied van de Oude IJssel. Deze rivierduinen werden in de laatste ijstijd - zo'n 10.000 jaar geleden - opgeworpen door het uitstuiwen van het zand uit de droge rivierbedding. Grote delen van dit eeuwenoude, zeldzame natuurgebied gingen vanaf de Tweede Wereldoorlog verloren. Ze werden afgegraven om het zand te winnen of moesten plaatsmaken voor woningbouw, infrastructuur en landbouw. "De rivierduinen werden steeds verder opgeslokt door de vooruitgang. We willen die verdwenen duinen weer zichtbaar maken en herstellen", vertelt Nico Wissing, gespecialiseerd in tuin- en landschapsontwerp. Zijn studio werd door Groenvast Arnhem gevraagd om een plan te maken voor een groene woonbuurt in Silvolde en de oude rivierduinen daar nieuw leven in te blazen.

Fabrieksterrein

Zijn studio ging aan de slag met een natuurinclusief ontwerp, nog voordat de architect in beeld kwam. "We zijn niet uitgegaan van het gebouw, maar van de omgeving. De 59 houten woningen en appartementen zijn te gast in het duinlandschap." Die duinen lagen op dat moment nog verscholen onder het terrein van een voormalige buizenfabriek die eerst moest worden gesloopt. Of liever gezegd: ontmanteld, want

het beton en staal waaruit de fabriek was opgebouwd, moest circulair worden hergebruikt. "Bijna 98 procent van die fabriek is verwerkt, waarvan 80 procent in de directe omgeving." Zo kregen oude ijzerdelen een nieuw leven in een fietsbrug gebruikt. En werden de straatklinkers van het fabrieksterrein gebruikt voor de parkeerplaats aan de rand van de nieuwe duinwijk.

Met het verwijderen van het plaveisel op het fabrieksterrein werd het oude, verborgen duinzand blootgelegd. "Met dat zand hebben we weer duinen gevormd. Maar we hadden nog geen beplanting. Samen met Cruydt-Hoeck, een specialist in inheemse planten en zaden, zijn we toen naar bestaande rivierduinen gegaan om te onderzoeken welke vegetatie daar voorkomt. Op basis daarvan werd een mengsel van 40 soorten samengesteld dat we in de nieuwe duinwijk hebben uitgezaaid. Het akkerviooltje, boerenwormkruid, gele morgenster, reigersbek, de kleine ratelaar... en zo kan ik nog even doorgaan. De inheemse beplanting trekt insecten aan die weer aantrekkelijk zijn voor vogels, vleermuizen en kleine zoogdieren."

Gezamenlijk tuinieren

Ook werden acacia's, pijnbomen en berken aangeplant. Al het groen wordt beheerd door de Vereniging van Eigenaren (VvE) in de wijk, die er met een groep bewoners wekelijks opuit trekt om het duinlandschap in stand te houden. "De mensen leven hier in verbondenheid met de natuur waar zij wonen en dragen daar ook gezamenlijk verantwoordelijkheid voor. Dat vraagt om de nodige kennis, het is iets anders dan een gazonnetje maaien. Een hovenier heeft de bewoners daarom uitgelegd hoe zij te werk moeten gaan. De zandheuvels zitten vol bijvoet, een plant die in de zomer snel groeit. Die moet eruit gehaald worden. Dat was afgelopen zomer een stevige klus, maar het was ook gezellig. Het gezamenlijke tuinieren bevordert de sociale cohesie in de buurt."

De duinen vormen het decor voor de houten woningen in de wijk Rivierduinen, die zijn opgebouwd uit losse prefab-modules die toekomstig hergebruik mogelijk maken. Door de relatief lichtgewichtige houten constructie kon de fundering - van hergebruikt beton van de oude fabriek - relatief minder zwaar uitgevoerd worden. Ook werden klimaatadaptieve maatregelen genomen. "Zo wordt het hemelwater opgevangen en geïnfiltreerd in de bodem met behulp van de aangelegde wadi. Daarnaast is een deel van de daken voorzien van dakgroen, wat zorgt voor een extra waterbuffer en een isolerende of juist verkoelende werking."

De verkoop van de woningen is volgens Wissing 'uitzonderlijk snel' verlopen. "De visie achter het project heeft kopers aangetrokken. Niet alleen uit de regio, maar uit het hele land. Natuurinclusief bouwen is iets dat woningzoekenden waarderen. Kopers kiezen er bewust voor om in deze omgeving te wonen." 🌱